

ZAKLJUČKI 32. NACIONALNEGA OTROŠKEGA PARLAMENTA »MOJA POKLICNA PRIHODNOST«

11. aprila 2022 smo se mladi parlamentarci in parlamentarke iz vse Slovenije zbrali v Državnem zboru RS na 32. nacionalnem otroškem parlamentu (NOP). Osrednja tema naših razprav je bila MOJA POKLICNA PRIHODNOST, ki smo jo obravnavali tri leta (na 30., 31. in 32. nacionalnem otroškem parlamentu). Tema je trajala eno leto več zaradi epidemije COVID-19, ki je vplivala tudi na izvedbo Otroških parlamentov na vseh ravneh.

Na 32. NOP nas je sodelovalo 111 mladih delegatov in 17 učencev novinarjev, spremljalo pa nas je 31 mentorjev in regijskih koordinatorjev. Izvolili smo novo delovno predsedstvo:

- Vid Žveglič, OŠ Frankolovo (predsednik),
- Aisha Blakaj, OŠ Kungota (članica),
- Iza Visenjak, OŠ Gorišnica (članica) in
- Zala Prah, OŠ Šturje (članica).

32. nacionalno zasedanje otroškega parlamenta je otvoril Primož Oberč, član delovnega predsedstva prejšnjega parlamenta. Uvodoma sta nas pozdravila Igor Zorčič, predsednik Državnega zbora RS, in Darja Groznik, predsednica Zveze prijateljev mladine Slovenije.

V prvem delu srečanja smo mladi udeleženci delali v skupinah, kjer smo razpravljali o 5 podtemah znotraj naslovne teme Moja poklicna prihodnost:

- Moj poklic – skrbi, pričakovanja, znanja in veščine;
- Poti do mojega poklica;
- Poklici sedanjosti in poklici prihodnosti;
- Slovenija, Evropa, svet – pozitivno, negativno, zanimivo in
- Vpliv COVID-19 na izbiro poklica.

Pred pričetkom drugega, plenarnega dela zasedanja, se nam je pridružil predsednik RS Borut Pahor in drugi vabljeni gostje. Vsi skupaj smo se fotografirali pred stavbo Državnega zbora, potem pa se vrnili v veliko dvorano. Predsednik Pahor nas je nagovoril, kratko so se nam predstavili tudi Damir Orehovec, državni sekretar (MIZŠ); dr. Jože Ruparčič, namestnik Varuha človekovih pravic; Mojca Pršina, Direktorat za trg dela in zaposlovanje (MDDSZ); mag. Ružica Boškić, Direktorat za družino (MDDSZ); mag. Marko Koprivc, poslanec; Matej Tašner Vatovec, poslanec; Lidija Divjak Mirnik, poslanka; Jani Möderndorfer, poslanec; dr. Fani Nolimal, Zavod RS za šolstvo; Sara Gošnak, Center za poklicno izobraževanje in dr. Polonca Truden Dobrin, NIJZ.

V nadaljevanju podajamo ključna sporočila, ki se nanašajo na 5 podtem.

Za dodaten uvid v tematiko priporočamo še pregled zaključkov 30. in 31. NOP (ista tema), ki so objavljeni na <https://www.zpms.si/programi/otroski-parlamenti/> (teme Otroških parlamentov od začetka do danes).

MOJ POKLIC: SKRBI, PRIČAKOVANJA, ZNANJA IN VEŠČINE

Želimo si:

- manj pritiska s strani odraslih (staršev, učiteljev) na izbiro naše poklicne poti;
- osredotočenja na poklice, o katerih se ne pogovarjamo dovolj (manj znani poklici);
- več informativnih dni in dni odprtih vrat, da bi realno spoznali nek poklic (npr. da bi v zdravstvenem domu videli, kako poteka delovni dan);
- premagovanja predsodkov o določenih poklicih;
- spoznavanja poklicev v skladu s snovjo v šoli;
- finančno ugodnejših obšolskih dejavnosti in dodatnih aktivnosti (npr. glasbena šola) – da bi jih lahko obiskovali tudi otroci, ki si jih težje privoščijo oz. si jih ne morejo privoščiti.

Predlagamo:

- predstavitev poklicev mlajšim skozi igro, v 8. in 9. razredu pa realnejše predstavitve poklicev;
- predstavitev poklicev na socialnih omrežjih, saj se tam informacije širijo boljše kot kjerkoli drugje;
- možnost ustanovitve "skupin" odraslih (izven učiteljev), da bi pomagali učencem pri izbiri poklicev.

POTI DO MOJEGA POKLICA

Ugotovili smo:

- da pogrešamo **praktične vsebine** v osnovnih šolah, več praktičnega pouka (lahko bi imeli predmete s praktičnimi vsebinami, kjer bi se naučili več o življenjskih stvareh);
- da učenci, ki imajo več hobijev, imajo boljšo predstavo o svoji poklicni poti;
- da spoznavamo le ozek "spekter" poklicev – rešitev vidimo v tem, da bi imeli **Zavod za poklicno prihodnost**, ki sodeloval z osnovnimi šolami in nam pomagal pri izbiri poklicne prihodnosti;
- da bi lahko imeli **tematske tabore** po Sloveniji, za katere bi se učenci sami odločili glede na svoje hobije in interese ter tako ugotovili, če so te smeri res za njih;
- da bi bila dobra rešitev **dan poklicev**, ko bi se učenci lahko srečali z več poklici. Ne samo z nekaterimi osnovnimi, o katerih slišimo vsak dan, ampak da se poglobljeno seznanimo s poklici;
- da pogrešamo boljše povezovanje s trgom dela, prostovoljstvom, ki bi nam pomagalo, da bi nam ljudje z več izkušnjami predali svoje znanje, kar bi prispevalo k lažji odločitvi za poklic;
- da bi lahko imeli štipendije za praktične poklice (da spodbudimo mlade za manj cenjene poklice).

Naleteli smo pa na izziv pri pogojih za vpis v srednjo šolo – to bi lahko rešili s tem, da bi imeli sprejemne izpite ali da bi si učenci v 9. razredu sami izbrali 3. predmet pri NPZ-ju glede na smer nadaljevanja šolanja. Nimamo vsi enakih možnosti glede odločitve za srednjo šolo oz. poklic (v nekaterih regijah je več šol, v nekaterih pa zelo malo).

POKLICI SEDANJOSTI IN POKLICI PRIHODNOSTI

Glede poklicev sedanjosti in poklicev prihodnosti smo se osredotočili na tri zaključke:

- Zelena delovna mesta – da ne bi več govorili o sivih delovnih mestih in da bi le-ta počasi prešla v zelena delovna mesta ter da pri tem ne bi povzročili velike brezposelnosti. V to bi vključili vse prebivalstvo. Zelo pomembna je tudi ponovna uporaba – npr. plastičnih vrečk.
- Poklici in tehnološki razvoj. Tehnološki razvoj bo nova funkcionalnost. Roboti nam bodo pomagali, izboljšali, nadgradili težka delovna mesta, npr. v tovarnah. Hkrati pa bodo npr. invalidom omogočili lažje opravljanje dela.
- Izobraževanje o poklicih. Razmišljali smo v 2 smereh, in sicer: individualna smer (vsak posameznik bi imel svoj test, odvisno na kakšno pot bi šel) in splošna smer (splošna razgledanost ter da bi informirali in izobraževali o poklicih že prej). Predlagamo, da bi en teden šolskega leta namenili temu, da bi si otroci lahko odšli pogledat pravi pouk v srednje šole in da bi si en dan šli lahko pogledat, kako ta poklic zares izgleda.

SLOVENIJA, EVROPA, SVET – POZITIVNO, NEGATIVNO, ZANIMIVO

Živimo v dobi zelo hitrega razvoja, sprememb in bliskovite digitalizacije. To prinaša veliko prednosti, na žalost pa tudi slabosti. Izpostavili smo več problemov:

- **Beg možganov:** veliko ambicioznih, zmožnih mladih gre s trebuhom za kruhom v tujino, kjer jim enostavno nudijo boljše pogoje za delo.
Veliko mladih je negotovih o svoji poklicni prihodnosti, saj se razen kratkega predavanja o poklicih, o svojih osebnih lastnostih, zmožnostih za opravljanje poklica enostavno ne pogovarjajo. Podali smo rešitev v obliki prilagoditve v šolskem sistemu. Pomembna nam je izobrazba o možnostih zaposlitve, o aktualnem stanju tako v Sloveniji kot v tujini in pa tudi razlogi za to dogajanje. Rešitev vidimo v postopnem dodajanju vsebin, ki niso zgolj frontalno učenje.
- V prihodnosti nas bodo vsaj deloma nadomestili **roboti**. Ne vemo natančno, katere vse poklice nam bo prinesla prihodnost, predvidevamo pa, da bodo imeli v prihodnosti pomembno vlogo roboti. Zato naj slovensko šolstvo podpira izobraževanje na področju robotike, programiranja, itd. S tem bomo omogočali gospodarski razvoj in zagotavljali delovna mesta v svetu, kjer bodo naši sodelavci tudi roboti.
- Izredno pomembna kompetenca je **prilagodljivost**. V pandemiji covid-19 se je pokazalo, da na delovnem trgu preživijo tisti, ki se prilagodijo. Kljub temu pa ne smemo dovoliti, da se razlike med revnimi in bogatimi širijo. Na žalost bo ta razlika vedno obstajala, imamo pa vpliv na to, kako izrazita bo.

Na našo poklicno odločitev vplivajo: razumevanje sveta, naše sposobnosti in kompetence, okolje.

Povezanost Evropske unije nam omogoča, da spoznavamo nove kulture, perspektive, pa tudi možnosti izobrazbe in opravljanja poklicev znotraj unije. Ponuja nam ogromno možnosti za izobraževanje, a izobrazba v tujini ne pomeni nujnost v naši poklicni karieri. V Sloveniji imamo ogromno možnosti in priložnosti za izobrazbo, a se še vedno kot narod držimo prepričanja, da je za uspeh nujno potrebna tujina.

Za šole, fakultete ali življenje v tujini se odločimo predvsem zaradi osebnih ciljev in želja. Na naše odločitve pa vplivajo zunanji dejavniki, kot so starši, prijatelji in tudi sam šolski sistem.

Povezanost držav, ki je velika prednost, je lahko tudi slabost. Dogajanje v Ukrajini je zaradi slabe oskrbe vplivalo na veliko držav. Pomembno je, da izkoristimo potencial samooskrbe, saj bi tako zagotovili boljše pogoje za razvoj ob gospodarskih krizah in obenem zagotavljali delovna mesta, ki jih bomo ne glede na razvoj v prihodnosti nujno potrebovali.

Pomembno je, da ljudje razumemo, kaj se dogaja okoli nas, ne da se zgolj učimo, kar se pač moramo.

VPLIV COVID-19 NA IZBIRO POKLICA

- Informativni dnevi – večini od nas informativni dnevi na daljavo niso bili všeč, saj je prišlo do zmede izbiranja, pa tudi nisi doživel občutka šole. Kot pozitivno stvar smo ugotovili, da informativni dnevi na daljavo omogočajo udeležbo več učencev naenkrat in sodelovanje tudi tistih, ki so bolj oddaljeni. Kot negativno smo izpostavili zmedo.
- Izbira poklica – odkritih je bilo kar nekaj novih poklicev ali poklicev, ki so bili bolj izpostavljeni. Večina nas ni vedela za določene poklice v medicini; veliko poklicev pa v tem času ni "delovalo".
- Izobrazba in šola zelo pomembno vplivata na izbiro poklica, saj je v ospredju naše znanje, pomembna je samodisciplina. Veliko otrok se ni sposobno učiti – veliko je lukenj v znanju in nerealnih ocen. Veliko učencev se je v covid času tudi ugotovilo, kaj početi, saj je dve leti veliko časa za razmislek. Negativnost tega obdobja so bile pogoste tehnične težave.
- Namesto informativnih dni bi lahko bile organizirane tržnice poklicev že v nižjih razredih - ne toliko za izbiro poklica, ampak bolj o tem, kaj imamo radi in kaj radi počnemo. Najpomembneje je, da se zavedamo, kaj radi počnemo in sledimo svojim ambicijam.

Junij – julij 2022